

॥ तैत्तिरीय संहिता ॥

॥ द्वितीयः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

साध्या वै देवाः सुवर्गकामा एत९ षड्रात्रमपश्यन्तमाहरन्तेन।
ततो वै ते सुवर्गं लोकमायन् य एवं विद्वा९सः षड्रात्रमासते
सुवर्गमेव लोकं यन्ति देवसत्रं वै षड्रात्रः प्रत्यक्षः ह्येतानि
पृष्ठानि य एवं विद्वा९सः षड्रात्रमासते साक्षादेव देवता
अभ्यारोहन्ति षड्रात्रो भवति षड्वा ऋतवः षट्पृष्ठानि॥१॥

पृष्ठैरेवतूनन्वारोहन्त्यृतुभिः संवत्सरन्ते संवत्सर एव
प्रति तिष्ठन्ति बृहद्रथन्तराभ्यां यन्तीयं वाव रथन्तरमसौ
बृहदाभ्यामेव यन्त्यथो अनयोरेव प्रति तिष्ठन्त्येते वै
यज्ञस्याञ्जसायनी स्मृती ताभ्यामेव सुवर्गं लोकं यन्ति
त्रिवृदग्निष्टोमो भवति तेज एवाव रुन्धते पञ्चदशो
भवतीन्द्रियमेवाव रुन्धते सप्तदशः॥२॥

भवत्यन्नाद्यस्यावरुद्धा अथो प्रैव तेन जायन्त एकवि९शो
भवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवात्मन्दधते त्रिणवो भवति
विजित्यै त्रयस्त्रि९शो भवति प्रतिष्ठित्यै सदोहविर्धानिन एतेन

षड्रात्रेण यजेरन्नाश्वत्थी हविर्धानं चाग्नीध्रं च भवतुस्तद्धि
 सुवर्ग्यं चक्रीवती भवतः सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्या
 उलूखलबुध्नो यूपो भवति प्रतिष्ठित्यै प्राश्नो यान्ति प्राडिव
 हि सुवर्गः॥३॥

लोकः सरस्वत्या यान्त्येष वै देवयानः पन्थास्तमेवान्वारोहन्
 यान्त्यवर्तिमेवान्यस्मिन्प्रतिषज्यं प्रतिष्ठां गच्छन्ति यदा दश
 शतं कुर्वन्त्यथैकमुत्थानं शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय
 आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठन्ति यदा शतं सहस्रं
 कुर्वन्त्यथैकमुत्थानं सहस्रसम्मितो वा असौ लोको-
 ऽमुमेव लोकमभि जयन्ति यदैषां प्रमीयेत यदा वा
 जीयेरन्नथैकमुत्थानन्तद्धि तीर्थम्॥४॥

पृष्ठानि सप्तदशः सुवर्गो जयन्ति यदैकादश च॥१॥ [१]

कुसुरुबिन्द औद्दालकिरकामयत पशुमान्थस्यामिति स
 एतं सप्तरात्रमाहरत्तेनायजत तेन वै स यावन्तो ग्राम्याः
 पशवस्तानवारुन्द्ध य एवं विद्वान्थसप्तरात्रेण यजते यावन्त
 एव ग्राम्याः पशवस्तानेवाव रुद्धे सप्तरात्रो भवति सप्त
 ग्राम्याः पशवः सप्तरण्याः सप्त छन्दांस्युभयस्यावरुद्धौ

त्रिवृदग्निष्टोमो भवति तेजः॥५॥

एवाव रुद्धे पञ्चदशो भवतीन्द्रियमेवाव रुद्धे सप्तदशो
भवत्यन्नाद्यस्यावरुद्धा अथो प्रैव तेन जायत एकविंशो
भवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवात्मन्धत्ते त्रिणवो भवति
विजित्यै पञ्चविंशोऽग्निष्टोमो भवति प्रजापतेराप्त्यै
महाव्रतवानन्नाद्यस्यावरुद्धौ विश्वजिह्सर्वपृष्ठोऽतिरात्रो
भवति सर्वस्याभिजित्यै यत्प्रत्यक्षम्पूर्वेष्वहःसु पृष्ठान्युपेयुः
प्रत्यक्षम्॥६॥

विश्वजिति यथा दुग्धामुपसीदत्येवमुत्तममहः
स्यान्नैकरात्रश्च न स्याद्बृहद्रथन्तरे पूर्वेष्वहःसूपं यन्तीयं
वाव रथन्तरमसौ बृहदाभ्यामेव न यन्त्यथो अनयोरेव प्रति
तिष्ठन्ति यत्प्रत्यक्षं विश्वजिति पृष्ठान्युपयन्ति यथा प्रत्ता दुहे
तादृगेव तत्॥७॥

तेज उपेयुः प्रत्यक्षं द्विचत्वारिंशच्च॥२॥ [२]

बृहस्पतिरकामयत ब्रह्मवर्चसी स्यामिति स
एतमष्टरात्रमपश्यत्तमाहरत्तेनायजत ततो वै स ब्रह्मवर्चस्यभवद्य
एवं विद्वानष्टरात्रेण यजते ब्रह्मवर्चस्यैव भवत्यष्टरात्रो

भंवत्यष्टाक्षरा गायत्री गायत्री ब्रह्मवर्चसम्गायत्रियैव
 ब्रह्मवर्चसमव रुन्देऽष्टरात्रो भवति चतस्रो वै दिशश्चतस्रो-
 ऽवान्तरदिशा दिग्भ्य एव ब्रह्मवर्चसमव रुन्दे ॥८॥

त्रिवृदग्निष्टोमो भवति तेज एवाव रुन्दे पञ्चदशो
 भवतीन्द्रियमेवाव रुन्दे सप्तदशो भवत्यन्नाद्यस्यावरुद्धा
 अथो प्रैव तेन जायत एकविंशो भवति प्रतिष्ठित्या
 अथो रुचमेवात्मन्धत्ते त्रिणवो भवति विजित्यै त्रयस्त्रिंशो
 भवति प्रतिष्ठित्यै पञ्चविंशोऽग्निष्टोमो भवति प्रजापतेराप्त्यै
 महाव्रतवानन्नाद्यस्यावरुद्धौ विश्वजिथ्सर्वपृष्ठोऽतिरात्रो भवति
 सर्वस्याभिजित्यै ॥९॥

दिग्भ्य एव ब्रह्मवर्चसमवरुन्देऽभिजित्यै ॥३॥ [३]

प्रजापतिः प्रजा असृजत ताः सृष्टाः क्षुधं न्यायन्त्स एतं
 नवरात्रमपश्यत्तमाहर्त्तेनायजत ततो वै प्रजाभ्योऽ कल्पत
 यर्हि प्रजाः क्षुधं निगच्छेयुस्तर्हि नवरात्रेण यजेतेमे हि वा
 एतासां लोका अक्लृप्ता अथैताः क्षुधं नि गच्छन्तीमानेवाभ्यो
 लोकान्कल्पयति तान्कल्पमानान्प्रजाभ्योऽनु कल्पते
 कल्पन्ते ॥१०॥

अस्मा इमे लोका ऊर्जं प्रजासु दधाति त्रिरात्रेणैवेमं
 लोकं कल्पयति त्रिरात्रेणान्तरिक्षं त्रिरात्रेणामुं लोकं
 यथा गुणे गुणमन्वस्यत्येवमेव तल्लोके लोकमन्वस्यति
 धृत्या अशिथिलम्भावाय ज्योतिर्गौरायुरिति ज्ञाताः स्तोमा
 भवन्तीयं वाव ज्योतिरन्तरिक्षं गौरसावायुरेष्वेव लोकेषु
 प्रति तिष्ठन्ति ज्ञात्रं प्रजानाम्॥११॥

गच्छति नवरात्रो भवत्यभिपूर्वमेवास्मिन्तेजो दधाति
 यो ज्योगामयावी स्यात्स नवरात्रेण यजेत प्राणा हि वा
 एतस्याधृता अथैतस्य ज्योगामयति प्राणानेवास्मिन्दाधारोत
 यदीतासुर्भवति जीवत्येव॥१२॥

कल्पन्ते प्रजानात्रयस्त्रिंशच्च॥४॥ [४]

प्रजापतिरकामयत् प्र जायेयेति स एतं दशहोतारमपश्यत्तमं
 दशरात्रमसृजत् तेन दशरात्रेण प्राजायत दशरात्राय
 दीक्षिष्यमाणो दशहोतारं जुहुयाद्दशहोत्रैव दशरात्रं सृजते
 तेन दशरात्रेण प्र जायते वैराजो वा एष यज्ञो यद्दशरात्रो य
 एवं विद्वान्दशरात्रेण यजते विराजमेव गच्छति प्राजापत्यो
 वा एष यज्ञो यद्दशरात्रः॥१३॥

य एवं विद्वान्दशरात्रेण यजते प्रैव जायतु
 इन्द्रो वै सदृङ्देवताभिरासीत्स न व्यावृतमगच्छत्स
 प्रजापतिमुपाधावत् तस्मा एतं दशरात्रम्प्रायच्छत्तमाहरत्तेनायज
 ततो वै सोऽन्याभिर्देवताभिर्यावृतमगच्छद्य एवं
 विद्वान्दशरात्रेण यजते व्यावृतमेव पाप्मना भ्रातृव्येण
 गच्छति त्रिककुद्वै॥१४॥

एष यज्ञो यद्वशरात्रः ककुत्पञ्चदशः ककुदैकविंशः
 ककुत्रयस्त्रिंशो य एवं विद्वान्दशरात्रेण यजते त्रिककुदेव
 समानानां भवति यजमानः पञ्चदशो यजमान एकविंशो
 यजमानस्त्रयस्त्रिंशः पुर इतरा अभिचर्यमाणो दशरात्रेण
 यजेत देवपुरा एव पर्यूहते तस्य न कुतश्चनोपाव्याधो
 भवति नैनमभिचरन्त्यस्तृणुते देवासुराः संयन्ता आसन्ते देवा
 एताः॥१५॥

देवपुरा अपश्यन् यद्वशरात्रस्ताः पर्यूहन्त तेषां
 न कुतश्चनोपाव्याधोऽभवत्ततो देवा अभवन्परासुरा
 यो भ्रातृव्यवान्स्यात्स दशरात्रेण यजेत देवपुरा एव
 पर्यूहते तस्य न कुतश्चनोपाव्याधो भवति भवत्यात्मना

परा॑स्य॒ भ्रातृ॑व्यो भवति॒ स्तोमः॒ स्तोम॒स्योप॑स्तिर्भवति॒
भ्रातृ॑व्यमे॒वोप॑स्तिं कुरुते जा॒मि वै॥१६॥

ए॒तत्कु॑र्वन्ति॒ यज्या॑या॒सु॒ऽस्तोम॑मु॒पेत्य॒ कनी॑या॒समु॒पय॑न्ति॒
यद॑ग्नि॒ष्टोम॑सा॒मान्य॒वस्ता॑च्च॒ प॒रस्ता॑च्च॒ भव॑न्त्यजा॒मित्वा॑य
त्रि॒वृद॑ग्नि॒ष्टोमो॑ऽग्नि॒ष्टुदा॑ग्रेयीषु॒ भवति॒ तेज॑ ए॒वाव॑ रु॒न्दे
प॒ञ्चद॑श उ॒क्थ्य॑ ऐ॒न्द्रीष्वि॑न्द्रि॒यमे॒वाव॑ रु॒न्दे त्रि॒वृद॑ग्नि॒ष्टोमो॑
वै॒श्वदे॒वीषु॑ पु॒ष्टिमे॒वाव॑ रु॒न्दे सप्त॑द॒शो॑ऽग्नि॒ष्टोमः॑ प्रा॒जाप॑त्यासु॒
ती॒व्रसो॑मो॒ऽन्नाद्य॑स्याव॒रुद्धा॒ अथो॒ प्रैव॑ तेन॒ जाय॑ते॥१७॥

ए॒कवि॑श उ॒क्थ्यः॒ सौरी॑षु॒ प्रति॑ष्ठित्या॒ अथो॒
रुच॑मे॒वात्म॑न्ध॒त्ते सप्त॑द॒शो॑ऽग्नि॒ष्टोमः॑ प्रा॒जाप॑त्यासू॒पह॑व्य
उ॒पह॑वमे॒व ग॑च्छति॒ त्रिण॑वाव॒ग्निष्टो॑माव॒भित॑ ऐ॒न्द्रीषु॑ वि॒जित्यै॑
त्रय॑स्त्रि॒श उ॒क्थ्यो॑ वै॒श्वदे॒वीषु॑ प्रति॑ष्ठित्यै॒ विश्व॑जि॒त्सर्व॑पृ॒ष्ठोऽ
ति॒रात्रो॑ भ॒वति॒ सर्व॑स्या॒भिजित्यै॑॥१८॥

प्रा॒जाप॑त्यो वा ए॒ष य॒ज्ञो यद॑शरात्र॒स्त्रिकु॑द्धा ए॒ता वै जा॑यन्त॒ एक॑त्रि॒शच्च॥५॥—[५]

ऋ॒तवो॑ वै प्र॒जाका॑माः प्र॒जां नावि॑न्दन्त॒ तेऽका॑मयन्त
प्र॒जासृ॑जेमहि॒ प्र॒जाम॑व॒ रुन्धी॑महि॒ प्र॒जां वि॑न्देमहि
प्र॒जाव॑न्तः स्या॒मेति॒ त ए॒तमे॑कादशरात्रम॑पश्यन्त॒ माह॑रन्तेना॒यजन्

ततो वै ते प्रजामसृजन्त प्रजामवारुन्धत प्रजामविन्दन्त
 प्रजावन्तोऽभवन्त ऋतवोऽभवन्तदार्तवानामार्तवत्वमृतूनां वा
 एते पुत्रास्तस्मात्॥१९॥

आर्तवा उच्यन्ते य एवं विद्वांस एकादशरात्रमासंते
 प्रजामेव सृजन्ते प्रजामव रुन्धते प्रजां विन्दन्ते प्रजावन्तो
 भवन्ति ज्योतिरतिरात्रो भवति ज्योतिरेव पुरस्ताद्धते
 सुवर्गस्य लोकस्यानुख्यात्यै पृष्ठः षडहो भवति षड्वा ऋतवः
 षट्पृष्ठानि पृष्ठैरेवतूनन्वारोहन्त्यृतुभिः संवत्सरन्ते संवत्सर
 एव प्रति तिष्ठन्ति चतुर्विंशो भवति चतुर्विंशत्यक्षरा
 गायत्री॥२०॥

गायत्रम्ब्रह्मवर्चसङ्गायत्रियामेव ब्रह्मवर्चसे प्रति
 तिष्ठन्ति चतुश्चत्वारिंशो भवति चतुश्चत्वारिंशदक्षरा
 त्रिष्टुगिन्द्रियं त्रिष्टुत्रिष्टुभ्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठन्त्यष्टाचत्वारिंशो
 भवत्यष्टाचत्वारिंशदक्षरा जगती जागताः पशवो
 जगत्यामेव पशुषु प्रति तिष्ठन्त्येकादशरात्रो भवति पञ्च वा
 ऋतव आर्तवाः पञ्चर्तुष्वेवार्तवेषु संवत्सरे प्रतिष्ठाय प्रजामव
 रुन्धतेऽतिरात्रावभितो भवतः प्रजायै परिगृहीत्यै॥२१॥

तस्माद्वायुत्र्येकान्नपञ्चाशच्च ॥ ६ ॥ [६]

ऐन्द्रवायवाग्रान्गृहीयाद्यः कामयेत यथापूर्वं प्रजाः
कल्पेरन्निति यज्ञस्य वै क्लृप्तिमनु प्रजाः कल्पन्ते
यज्ञस्याक्लृप्तिमनु न कल्पन्ते यथापूर्वमेव प्रजाः कल्पयति न
ज्यायाः सं कनीयानति क्रामत्यैन्द्रवायवाग्रान्गृहीयादामयाविनं
प्राणेन वा एष व्यृध्यते यस्यामयति प्राण ऐन्द्रवायवः
प्राणेनैवैनः समर्धयति मैत्रावरुणाग्रान्गृहीरन् येषां
दीक्षितानां प्रमीयेत ॥ २२ ॥

प्राणापानाभ्यां वा एते व्यृध्यन्ते येषां दीक्षितानां
प्रमीयते प्राणापानौ मित्रावरुणौ प्राणापानावेव मुखतः
परि हरन्त आश्विनाग्रान्गृहीतानुजावरौऽश्विनौ वै
देवानामानुजावरौ पश्चेवाग्रं पर्येतामश्विनावेतस्य देवता
य आनुजावरस्तावेवैनमग्रं परि णयतः शुक्राग्रान्गृहीत
गतश्रीः प्रतिष्ठाकामोऽसौ वा आदित्यः शुक्र एषोऽन्तो-
ऽन्तम्मनुष्यः ॥ २३ ॥

श्रियै गत्वा नि वर्ततेऽन्तादेवान्तमा रभते न ततः
पार्पीयान्भवति मन्थ्यग्रान्गृहीताभिचरन्नार्तपात्रं वा

एतद्यन्मन्थिपात्रम्मृत्युनैवैनं ग्राहयति ताजगार्तिमाच्छ्रत्याग्रयणा
यस्य पिता पितामहः पुण्यः स्यादथ तन्न प्राप्नुयाद्वाचा वा
एष इन्द्रियेण व्यूध्यते यस्य पिता पितामहः पुण्यः॥२४॥

भवत्यथ तन्न प्राप्नोत्युर इवैतद्यज्ञस्य वागिव
यदाग्रयणो वाचैवैनमिन्द्रियेण समर्धयति न ततः
पापीयान्भवत्युक्थ्याग्रान्गृहीताभिचर्यमाणः सर्वेषां वा
एतत्पात्राणामिन्द्रियं यदुक्थ्यपात्रं सर्वेणैवैनमिन्द्रियेणाति
प्र युङ्क्ते सरस्वत्यभि नो नेषि वस्य इति पुरोरुचं
कुर्याद्वाग्वै॥२५॥

सरस्वती वाचैवैनमति प्र युङ्क्ते मा त्वत्क्षेत्राण्यरणानि
गन्मेत्याह मृत्योर्वै क्षेत्राण्यरणानि तेनैव मृत्योः क्षेत्राणि न
गच्छति पूर्णान्ग्रहान्गृहीयादामयाविनः प्राणान् वा एतस्य
शुगृच्छति यस्यामयति प्राणा ग्रहाः प्राणानेवास्य शुचो
मुञ्चत्युत यदीतासुर्भवति जीवत्येव पूर्णान्ग्रहान्गृहीयाद्यर्हि
पर्जन्यो न वर्षेत्प्राणान् वा एतर्हि प्रजानां शुगृच्छति
यर्हि पर्जन्यो न वर्षति प्राणा ग्रहाः प्राणानेव प्रजानां
शुचो मुञ्चति ताजकप्र वर्षति॥२६॥

प्रमीयेत मनुष्यं ऋध्यते यस्य पिता पितामहः पुण्यो वाग्वा एव

पूर्णान्द्रहान्यञ्चविंशतिश्च ॥ ७ ॥ [७]

गा॒य॒त्रो वा ऐ॑न्द्रवा॒य॒वो गा॑य॒त्रम्प्रा॑य॒णीय॒मह॑स्तस्मा॑त्प्राय॒णीये॒-
ऽह॑नैन्द्रवा॒य॒वो गृ॑ह्यते स्व ए॒वैन॑मा॒यत॑ने गृह्णाति त्रैष्टु॑भो
वै शुक्र॑स्त्रैष्टु॑भं द्वितीय॒मह॑स्तस्मा॑द्वितीयेऽह॑ञ्छुक्रो गृह्यते
स्व ए॒वैन॑मा॒यत॑ने गृह्णाति जाग॑तो वा आ॒ग्रय॑णो जाग॑तं
तृतीय॒मह॑स्तस्मा॑त्तृतीयेऽह॑न्नाग्रय॒णो गृ॑ह्यते स्व ए॒वैन॑मा॒यत॑ने
गृह्णात्येत॒द्वै ॥ २७ ॥

य॒ज्ञमा॑प॒द्यच्छ॑न्दा॑स्या॒प्नोति॒ यदा॑ग्रय॒णः श्वो गृ॑ह्यते
यत्रै॒व य॒ज्ञमद॑श॒न्तत॑ ए॒वैन॑म्पुनः प्र यु॑ङ्क्ते जग॑न्मुखो वै
द्वितीय॑स्त्रिरा॒त्रो जाग॑त आग्रय॒णो यच्च॑तुर्थेऽह॑न्नाग्रय॒णो गृ॑ह्यते
स्व ए॒वैन॑मा॒यत॑ने गृह्णात्यथो स्वमे॒व छन्दो॑ऽनु॒ पर्या॑वर्तन्ते
राथ॑तरो वा ऐ॑न्द्रवा॒य॒वो राथ॑तरं पञ्च॒ममह॑स्तस्मा॑त्पञ्चमे॒-
ऽह॑न् ॥ २८ ॥

ऐ॒न्द्रवा॒य॒वो गृ॑ह्यते स्व ए॒वैन॑मा॒यत॑ने गृह्णाति बा॒र्हतो॑
वै शुक्रो बा॒र्हत॑ ५ षष्ठ॒मह॑स्तस्मा॑त्षष्ठेऽह॑ञ्छुक्रो गृह्यते स्व
ए॒वैन॑मा॒यत॑ने गृह्णात्येत॒द्वै द्वितीय॑ य॒ज्ञमा॑प॒द्यच्छ॑न्दा॑स्या॒प्नोति॒
यच्छु॑क्रः श्वो गृह्यते यत्रै॒व य॒ज्ञमद॑श॒न्तत॑ ए॒वैन॑म्पुनः प्र यु॑ङ्क्ते

त्रिष्टुङ्मुखो वै तृतीयस्त्रिरात्रस्त्रैष्टुभः॥२९॥

शुक्रो यथ्सप्तमेऽहञ्छुक्रो गृह्यते स्व एवैनमायतने
गृह्णात्यथो स्वमेव छन्दोऽनु पर्यावर्तन्ते वाग्वा आग्रयणो
वागष्टममहस्तस्मादष्टमेऽहन्नाग्रयणो गृह्यते स्व एवैनमायतने
गृह्णाति प्राणो वा ऐन्द्रवायवः प्राणो नवममहस्तस्मान्नवमे-
ऽहन्नैन्द्रवायवो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णात्येतत्॥३०॥

वै तृतीयं यज्ञमापद्यच्छन्दाः स्याप्रोति यदैन्द्रवायवः
श्वो गृह्यते यत्रैव यज्ञमदृशन्तत एवैनम्पुनः प्र युङ्क्तेऽथो
स्वमेव छन्दोऽनु पर्यावर्तन्ते पथो वा एतेऽध्यपथेन यन्ति
येऽन्येनैन्द्रवायवात्प्रतिपद्यन्तेऽन्तः खलु वा एष यज्ञस्य
यदृशममहर्दशमेऽहन्नैन्द्रवायवो गृह्यते यज्ञस्य॥३१॥

एवान्तं गत्वापथात्पन्थामपि यन्त्यथो यथा वहीयसा
प्रतिसारं वहन्ति तादृगेव तच्छन्दाः स्युन्योन्यस्य
लोकमभ्यध्यायन्तान्येतेनैव देवा व्यवाहयन्नैन्द्रवायवस्य
वा एतदायतनं यच्चतुर्थमहस्तस्मिन्नाग्रयणो गृह्यते
तस्मादाग्रयणस्यायतने नवमेऽहन्नैन्द्रवायवो गृह्यते शुक्रस्य
वा एतदायतनं यत्पञ्चमम्॥३२॥

अहस्तस्मिन्नेन्द्रवायवो गृह्यते तस्मादैन्द्रवायवस्यायतने
 सप्तमेऽहञ्छुक्रो गृह्यत आग्रयणस्य वा एतदायतनं
 यत्षष्ठमहस्तस्मिञ्छुक्रो गृह्यते तस्माच्छुक्रस्यायतनेऽष्टमे-
 ऽहन्नाग्रयणो गृह्यते छन्दास्येव तद्वि वाहयति प्र वस्यसो
 विवाहमाप्नोति य एवं वेदार्थो देवताभ्य एव यज्ञे संविदं
 दधाति तस्मादिदमन्योन्यस्मै ददाति॥ ३३॥

एतद्वै पञ्चमेऽहन्नेष्टम एतद्गृह्यते यज्ञस्य पञ्चममन्यस्मा एकञ्च॥ ८॥ [८]

प्रजापतिरकामयत् प्र जायेयेति स एतं द्वादशरात्रमपश्यत्तम
 ततो वै स प्राजायत् यः कामयेत् प्र जायेयेति स द्वादशरात्रेण
 यजेत् प्रैव जायते ब्रह्मवादिनो वदन्त्यग्निष्टोमप्रायणा यज्ञा
 अथ कस्मादतिरात्रः पूर्वः प्र युज्यत इति चक्षुषी वा एते
 यज्ञस्य यदतिरात्रौ कनीनिके अग्निष्टोमौ यत्॥ ३४॥

अग्निष्टोमं पूर्वम्प्रयुञ्जीरन्बहिर्धा कनीनिके दध्युस्तस्मादतिरात्रः
 पूर्वः प्र युज्यते चक्षुषी एव यज्ञे धित्वा मध्यतः कनीनिके
 प्रति दधति यो वै गायत्रीं ज्योतिःपक्षां वेद् ज्योतिषा भासा
 सुवर्गं लोकमेति यावद्वाग्निष्टोमौ तौ पक्षौ येऽन्तरेऽष्टावुक्थ्याः
 स आत्मैषा वै गायत्री ज्योतिःपक्षा य एवं वेद् ज्योतिषा

भासा सुवर्गं लोकम्॥३५॥

एति प्रजापतिर्वा एष द्वादशधा विहितो यद्वादशरात्रो
यावतिरात्रो तौ पक्षौ येऽन्तरेऽष्टावुक्थ्याः स आत्मा
प्रजापतिर्वैष सन्त्सद्ध वै सत्रेण स्पृणोति प्राणा वै
सत्प्राणानेव स्पृणोति सर्वासां वा एते प्रजानां प्राणैरासते
ये सत्रमासते तस्मात्पृच्छन्ति किमेते सत्रिण इति प्रियः
प्रजानामुत्थितो भवति य एवं वेद॥३६॥

अग्निष्टोमो यत्सुवर्गल्लोकं प्रियः प्रजानां पञ्च च॥१॥ [९]

न वा एषोऽन्यतो वैश्वानरः सुवर्गाय लोकाय प्राभवदूर्ध्वो
ह वा एष आतत आसीत्ते देवा एतं वैश्वानरं
पर्यौहन्त्सुवर्गस्य लोकस्य प्रभूत्या ऋतवो वा एतेन
प्रजापतिमयाजयन्तेष्वार्धोदधि तदृध्नोति ह वा ऋत्विक्षु य
एवं विद्वान्द्वादशाहेन यजते तैस्मिन्नैच्छन्त स रसमहं
वसन्ताय प्रायच्छत्॥३७॥

यवं ग्रीष्मायोषधीर्वर्षाभ्यो ब्रीहीञ्छुरदे माषतिलौ
हेमन्तशिशिराभ्यान्तेनेन्द्र प्रजापतिरयाजयत्ततो वा
इन्द्र इन्द्रोऽभवत्तस्मादाहुरानुजावरस्य यज्ञ इति स

ह्येतेनाग्रेऽयं जतैष ह वै कुणपमत्ति यः सत्रे प्रतिगृह्णाति
 पुरुषकुणपमंश्चकुणपङ्गौर्वा अन्नं येन पात्रेणान्नम्बिभ्रति यत्तन्न
 निर्णेनिजति ततोऽधि॥३८॥

मलं जायत एकं एव यं जेतैको हि प्रजापतिराध्रोद्वादश
 रात्रीर्दीक्षितः स्याद्वादश मासाः संवत्सरः संवत्सरः प्रजापतिः
 प्रजापतिर्वैष एष ह त्वै जायते यस्तपसोऽधि जायते चतुर्धा
 वा एतास्तिस्त्रिस्त्रिंशो रात्रयो यद्वादशोपसदो याः प्रथमा यज्ञं
 ताभिः सम्भरति या द्वितीया यज्ञं ताभिरा रभते॥३९॥

यास्तृतीयाः पात्राणि ताभिर्निर्णेनित्ते याश्चतुर्थीरपि
 ताभिरात्मानमन्तरतः शुन्यते यो वा अस्य पशुमत्ति
 मा५स५ सोऽति यः पुरोडाशम्मस्तिष्क५ स यः परिवापं
 पुरीष५ स य आज्यम्मज्जान५ स यः सोम५ स्वेद५
 सोऽपि ह वा अस्य शीर्षण्या निष्पदः प्रति गृह्णाति यो
 द्वादशाहे प्रतिगृह्णाति तस्माद्द्वादशाहेन न याज्यम्पाप्मनो
 व्यावृत्त्यै॥४०॥

अयच्छुदधिं रभते द्वादशाहेन चत्वारि च॥१०॥

[१०]

एकस्मै स्वाहा द्वाभ्या५ स्वाहा त्रिभ्यः स्वाहा चतुर्भ्यः

स्वाहा॑ प॒ञ्चभ्यः॑ स्वाहा॑ ष॒ड्भ्यः॑ स्वाहा॑ स॒प्तभ्यः॑ स्वाहा॑ ऽष्टा॒भ्यः॑
 स्वाहा॑ न॒वभ्यः॑ स्वाहा॑ द॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ैकाद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑
 द्वाद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ त्रयोद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ चतुर्द॒शभ्यः॑ स्वाहा॑
 पञ्चद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ षोड॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ सप्तद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑-
 ऽष्टाद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ैकान्न॑ वि॒ंशत्यै॑ स्वाहा॑ नव॑वि॒ंशत्यै॑
 स्वाहा॑ैकान्न॑ च॒त्वारि॒ंशते॑ स्वाहा॑ नव॑च॒त्वारि॒ंशते॑ स्वाहा॑ैकान्न॑
 ष॒ष्ठ्यै॑ स्वाहा॑ नव॑ष॒ष्ठ्यै॑ स्वाहा॑ैकान्नाशीत्यै॑ स्वाहा॑ नवा॑शीत्यै॑
 स्वाहा॑ैकान्न॑ श॒ताय॑ स्वाहा॑ श॒ताय॑ स्वाहा॑ द्वाभ्या॑ं श॒ताभ्या॑ं
 स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥४१॥

नव॑च॒त्वारि॒ंशते॑ स्वाहा॑ैकान्नैक॑वि॒ंशतिश्च॑॥११॥ [११]

एक॑स्मै स्वाहा॑ त्रि॒भ्यः॑ स्वाहा॑ प॒ञ्चभ्यः॑ स्वाहा॑ स॒प्तभ्यः॑
 स्वाहा॑ न॒वभ्यः॑ स्वाहा॑ैकाद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ त्रयोद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑
 पञ्चद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ सप्तद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ैकान्न॑ वि॒ंशत्यै॑
 स्वाहा॑ नव॑वि॒ंशत्यै॑ स्वाहा॑ैकान्न॑ च॒त्वारि॒ंशते॑ स्वाहा॑
 नव॑च॒त्वारि॒ंशते॑ स्वाहा॑ैकान्न॑ ष॒ष्ठ्यै॑ स्वाहा॑ नव॑ष॒ष्ठ्यै॑
 स्वाहा॑ैकान्नाशीत्यै॑ स्वाहा॑ नवा॑शीत्यै॑ स्वाहा॑ैकान्न॑ श॒ताय॑ स्वाहा॑
 श॒ताय॑ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥४२॥

एकस्मै त्रिभ्यः पञ्चाशत्॥12॥ _____[१२]

द्वाभ्यां॑ स्वाहा॑ चतुर्भ्यः॑ स्वाहा॑ षड्भ्यः॑ स्वाहा॑ ऽष्टाभ्यः॑
स्वाहा॑ दशभ्यः॑ स्वाहा॑ द्वादशभ्यः॑ स्वाहा॑ चतुर्दशभ्यः॑
स्वाहा॑ षोडशभ्यः॑ स्वाहा॑ ऽष्टादशभ्यः॑ स्वाहा॑ विंशत्यै॑
स्वाहा॑ ऽष्टानवत्यै॑ स्वाहा॑ शताय॑ स्वाहा॑ सर्वस्मै॑ स्वाहा॑॥४३॥

द्वाभ्यामष्टानवत्यै षड्विंशतिः॥13॥ _____[१३]

त्रिभ्यः॑ स्वाहा॑ पञ्चभ्यः॑ स्वाहा॑ सप्तभ्यः॑ स्वाहा॑ नवभ्यः॑
स्वाहा॑ैकादशभ्यः॑ स्वाहा॑ त्रयोदशभ्यः॑ स्वाहा॑ पञ्चदशभ्यः॑
स्वाहा॑ सप्तदशभ्यः॑ स्वाहा॑ैकान्न विंशत्यै॑ स्वाहा॑ नवविंशत्यै॑
स्वाहा॑ैकान्न चत्वारिंशते॑ स्वाहा॑ नवचत्वारिंशते॑ स्वाहा॑ैकान्न
षष्ठ्यै॑ स्वाहा॑ नवषष्ठ्यै॑ स्वाहा॑ैकान्नाशीत्यै॑ स्वाहा॑ नवाशीत्यै॑
स्वाहा॑ैकान्न शताय॑ स्वाहा॑ शताय॑ स्वाहा॑ सर्वस्मै॑ स्वाहा॑॥४४॥

त्रिभ्योऽष्टाचत्वारिंशत्॥14॥ _____[१४]

चतुर्भ्यः॑ स्वाहा॑ ऽष्टाभ्यः॑ स्वाहा॑ द्वादशभ्यः॑ स्वाहा॑ षोडशभ्यः॑
स्वाहा॑ विंशत्यै॑ स्वाहा॑ षण्णवत्यै॑ स्वाहा॑ शताय॑ स्वाहा॑
सर्वस्मै॑ स्वाहा॑॥४५॥

चतुर्भ्यः॑ षण्णवत्यै॑ षोडश॥15॥ _____[१५]

पञ्चभ्यः स्वाहा दशभ्यः स्वाहा पञ्चदशभ्यः स्वाहा
विंशत्यै स्वाहा पञ्चनवत्यै स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै
स्वाहा ॥ ४६ ॥

पञ्चभ्यः पञ्चनवत्यै चतुर्दश ॥ 16 ॥ [१६]

दशभ्यः स्वाहा विंशत्यै स्वाहा त्रिंशते स्वाहा
चत्वारिंशते स्वाहा पञ्चाशते स्वाहा षष्ठ्यै स्वाहा सप्तत्यै
स्वाहा ऽशीत्यै स्वाहा नवत्यै स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै
स्वाहा ॥ ४७ ॥

दशभ्यो द्वाविंशतिः ॥ 17 ॥ [१७]

विंशत्यै स्वाहा चत्वारिंशते स्वाहा षष्ठ्यै स्वाहा ऽशीत्यै
स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ ४८ ॥

विंशत्यै द्वादश ॥ 18 ॥ [१८]

पञ्चाशते स्वाहा शताय स्वाहा द्वाभ्यां शताभ्यां स्वाहा
त्रिभ्यः शतेभ्यः स्वाहा चतुर्भ्यः शतेभ्यः स्वाहा पञ्चभ्यः
शतेभ्यः स्वाहा षड्भ्यः शतेभ्यः स्वाहा सप्तभ्यः शतेभ्यः स्वाहा-
ऽष्टाभ्यः शतेभ्यः स्वाहा नवभ्यः शतेभ्यः स्वाहा सहस्राय

स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥४९॥

पञ्चाशते द्वात्रिंशत्॥19॥ [१९]

शताय स्वाहा सहस्राय स्वाहाऽयुताय स्वाहा
नियुताय स्वाहा प्रयुताय स्वाहाऽर्बुदाय स्वाहा न्यर्बुदाय
स्वाहा समुद्राय स्वाहा मध्याय स्वाहाऽन्ताय स्वाहा
परार्धाय स्वाहोषसे स्वाहा व्युष्टे स्वाहोदेष्ट्यते स्वाहोद्यते
स्वाहोदिताय स्वाहा सुवर्गाय स्वाहा लोकाय स्वाहा
सर्वस्मै स्वाहा॥५०॥

शतायाष्टात्रिंशत्॥20॥ [२०]

प्रजवं ब्रह्मवादिनः किमेष वा आस आदित्या उभयोः प्रजापतिरन्वायन्निन्द्रो वै सृष्टिन्द्रो वै
शिथिलः प्रजापतिरकामयतान्नादः सा विराडसावादित्योऽर्वाङ्मूतमा मेऽग्निना स्वाहाधिन्द्रोऽऽप्येतायं
कृष्णायौषधीभ्यो वनस्पतिभ्यो विश्वेतिः॥20॥ प्रजवं प्रजापतिर्यदंछन्दोमन्ते हुवे सवाहमोषधीभ्यो
द्विचत्वारिंशत्॥42॥ प्रजवः सर्वस्मै स्वाहा॥ [२१]